

практику роботи дошкільних закладів передового педагогічного досвіду були створені творчі групи, до складу яких входили вихователі-методисти та музичний керівник. Члени об'єднання самі обрали проблемні питання для поглибленої роботи. У творчих об'єднаннях створювався творчий мікроклімат: склад групи добирався не випадково і не за вказівкою керівника, а за бажанням працівників [3, с. 20].

Отже, в даний період становлення організаційно-педагогічних засад методичної роботи у дошкільних закладах відбулось теоретичне переосмислення та творча реорганізація основ методичної роботи. Було опубліковано ряд робіт науковців і педагогів, які пропагували демократизацію управління дитячими закладами, диференціацію роботи з вихователями. Вивчення практичної діяльності дитячих установ переконало, що в досліджуваному періоді використовувались як традиційні методи організації методичної роботи (педагогічні ради, семінари, бесіди) так і широкого впровадження здобули активні форми (ділова гра, диспут, творчі лабораторії, педагогічні аукціони тощо). Здійснений історіографічний аналіз досліджуваної проблеми, дозволяє узагальнити досвід минулих років для подальшого розвитку організації методичної роботи в сучасних дошкільних навчальних закладах України.

Список використаних джерел:

1. Качан Ю. Активні форми навчання педагогів / Ю. Качан // Дошкільне виховання. – 1989. – № 5. – С. 7.
2. Ларентьева Г. Курс на оновлення / Г. Ларентьева // Дошкільне виховання. – 1989. – № 11. – С. 6–7.
3. Пальона Л. Творча група в дитячому садку / П. Пальона // Дошкільне виховання. – 1989. – № 2. – С. 20.
4. Педагогічна рада в дошкільному закладі // Дошкільне виховання. – 1989. – № 5. – С. 6.

Цзі Сюйфен

аспірант,

Харківський національний педагогічний університет

імені Г.С. Сковороди

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДНЗ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Важливість і складність завдань, поставлених перебудовою в країні, що торкнулася і систему народної освіти, орієнтує педагогічні колективи вищих шкіл на якісно новий рівень психолого-педагогічної підготовки

майбутніх педагогів. Особливо це стосується підготовки майбутніх вихователів дитячих садків, адже саме вони є головними організаторами процесу виховання у дошкільних навчальних установах і саме від них значною мірою залежить цілісний і всебічний розвиток дитини та її успіхи в подальшій навчальній діяльності.

В Україні за останні десятиріччя проведені дослідження, у яких розглядаються загальнотеоретичні проблеми становлення і розвитку готовності студентів до певного виду педагогічної діяльності (Т. Жаровцева, А. Ліненко, І. Литвиненко, І. Луценко, Г. Троцько та ін.); формування готовності, спрямованої на особистісне і професійне удосконалення майбутніх педагогів: морально-психологічної готовності (Л. Кондрашова), готовності до професійного саморозвитку, самореалізації (О. Пехота) тощо.

Нормативно-правове підґрунтя підготовки сучасного педагога забезпечується низкою державних документів про освіту, серед яких: Державна національна програма «Освіта» (Україна XXI століття, 1992 р.) [2], Концепція розвитку педагогічної освіти (1998 р.) [8], закони України «Про освіту» (1996 р.) [6], «Про вищу освіту» (2002 р.) [5], «Про дошкільну освіту» (2001 р.) [4], Національна доктрина розвитку освіти у XXI столітті (2002 р.) [13], Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції у Європейський освітній простір (2004 р.) тощо.

Так, у Концепції розвитку педагогічної освіти визначено її основні завдання – «професійна підготовка педагога, здатного забезпечити всебічний розвиток людини як особистості і найвищої цінності суспільства» [8].

У Базовому компоненті дошкільної освіти, який визначає її нові правові орієнтири: визнання самоцінності дошкільного дитинства, його особливої ролі в розвитку особистості; створення сприятливих умов для формування її базових якостей (креативність, самостійність, ініціативність) спрямовано увагу педагогів на підтримання досягнень індивідуальної своєрідності кожної дитини [1].

У тлумачній літературі готовності надається найбільш конкретне значення, що охоплює готовність до діяльності і розглядається як результат певної трудової підготовки.

У великому тлумачному словнику поняття «готовність» трактується: «як стан готового і бажання зробити що-небудь». У словнику психолого-педагогічних термінів і понять «готовність» визначено як настанова, спрямована на виконання якоїсь дії. Вона припускає: наявність певних знань, умінь, навичок, а також готовність до протидії, виникаючої у ході виконання дії перешкодам; приписування виконуваній дії особистого сенсу [18].

В.В. Яременко готовність визначає як результат трудового виховання, який знаходить своє вираження у бажанні працювати, усвідомленні необхідності брати участь у спільній трудовій діяльності [15].

Більшість учених у своїх дослідженнях визначають поняття готовності як складне інтегральне утворення особистості, що обіймає низку компонентів.

Так, А.Ф. Ліненко готовність розглядає як цілісну інтегровану якість особистості, що характеризує її емоційно-когнітивну і волюву мобілізаційність у момент включення в діяльність визначеної спрямованості. Відповідно до позиції вченого, готовність не є вродженою, а виникає в результаті певного досвіду людини, що ґрунтується на формуванні її позитивного ставлення до професійної діяльності, усвідомленні мотивів і потреб у ній [10].

М.И. Дьяченко, Л.А. Кандилович розглядають готовність як вибірково активність особистості, яка носить прогнозуючий характер і виявляється на стадії підготовки до діяльності. Цей стан виникає на етапі визначення мети діяльності внаслідок усвідомлення особистістю власних потреб і мотивів. Найважливіші показники готовності, на думку авторів, пов'язані з мотиваційною сферою особистості, а саме: потребою в успішному виконанні поставленого завдання, прагненням до успіху; інтересом як до об'єкта діяльності так і до способів її здійснення [3].

Л.І. Разборова виявила, що одним із спонукань виникнення готовності є позик ставлення до діяльності вихователя, а саме: прийняття змісту професії педагога, об'єкта його діяльності, сформованість професійних мотивів [16].

Широке визначення поняття готовності до педагогічної діяльності подає Г.В. Троцько [19]. На думку вченої, готовність – це цілісне, складне, особистісне утворення, яке забезпечує високий рівень педагогічної діяльності і охоплює професійно-педагогічні погляди і переконання, професійну спрямованість психічних процесів, професійні знання, вміння долати труднощі, оцінювати наслідки своєї праці, професійно самовдосконалюватися.

Н.В. Кузьміна [9] та В.А. Сластьонін [17] виокремлюють такі компоненти у структурі готовності педагога, як: мотиваційний, когнітивний, процесуальний, оцінний, емоційно-волювий.

А.Ф. Ліненко, В.О. Моляко виділяють особистісний і операційно-технічний компоненти. Особистісний включає мотиваційну готовність, зацікавлене ставлення до діяльності, потребу виконувати поставлені завдання на високому рівні. Операційно-технічний, на думку А. Ліненко, охоплює професійні знання, вміння й навички [10; 13].

Тож, незважаючи на розмаїття підходів до визначення структури готовності, можна прослідкувати загальну тенденцію, яка показує, що

готовність до професійно-педагогічної діяльності вихователя дошкільного навчального закладу дослідники розуміють як цілісне особистісне утворення, в якому поєднуються теоретичні і практичні компоненти, до яких входять такі компоненти як мотиваційний компонент, когнітивний компонент, діяльнісний та рефлексивно-оцінний компоненти.

Список використаних джерел:

1. Базовий компонент дошкільної освіти / науковий керівник: А.М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф., д-р пед. наук. ; авт. кол-в: Богуш А.М., Беленька Г.В., Богініч О.Л., Гавриш Н.В. та ін. – К. : Видавництво, 2012. – 26 с.
2. Державна національна програма «Освіта» (Україна ХХІ століття, 1992 р.). – К. : Райдуга, 1994. – 61 с.
3. Дьяченко М.И. Психологическая готовность / М.И. Дьяченко, Л.А. Кандибович // Психологические проблемы готовности человека к деятельности. – М. : Наука, 1986. – С. 49-52.
4. Закон України «Про вищу освіту». – К., 2002. – 38 с.
5. Закон України «Про дошкільну освіту» // Законодавчі акти з питань освіти. Станом на 01.04.04р. – К., 2004. – С. 53-77
6. Закон України «Про освіту». – К. : Генеза, 1996. – 36 с.
7. Іонова О.М. Дитина в сучасному суспільстві (вальдорфська педагогіка як «екологія дитинства» / О.М. Іонова // педагогіка і психологія. – 1999. – № 1. – С. 86-93.
8. Концепція педагогічної освіти : схвалено колегією Міністерства освіти України 23 грудня 1998 року (протокол № 17/1 – Б) // Інформаційний збірник МО України. – 1999. – № 8. – С. 8–23.
9. Кузьміна Н.В. Професіоналізм личности преподавателя и мастера производства / Н.В. Кузьміна – М. : Высшая школа, 1990. – 119 с.
10. Линенко А.Ф. Теорія и практика формирования готовности студентов педагогических вузов к профессиональной деятельности : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 «Общая педагогика и история педагогики»; 13.00.04 «Теория и методика профессионального образования» / Линенко Алла Францевна; АПН Украины, ин-т педагогики и психологии проф. Образования. – К., 1996. – 403 с.
11. Литвиненко І.С. Формування пізнавальної активності як засіб розвитку індивідуальності дошкільників : автореф. дис. ... канд. психол. наук. : 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія» / Литвиненко Ірина Сергіївна; Одеський національний ун-т ім. І.І. Мечнікова. – Одеса, 2002. – 19 с.
12. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка : навч. посібник / Н.Є. Мойсеюк. – 3-є вид., доп. – К. : [б. в], 2001. – 608 с.
13. Моляко В.О. Проблемы психологии творчества и разработка подхода к изучению одаренности / В.О. Моляко // Вопросы психологии. – 1994. – № 5. – С. 86–95.

14. Національна доктрина розвитку освіти : затв. указом Президента України від 17 квітня 2002 року № 347 // Освіта. – 2002. – 26 квіт. – 1 трав. (№ 26). – С. 2–4.

15. Новий тлумачний словник української мови : в 3 т. / упоряд.: В.В. Яременко, О.М. Сліпушко. – К. : Аконіт, 2005. – Т. 3 : П–Я. – 862 с.

16. Разборова Л.И. Психологические особенности формирования готовности студентов педагогических вузов к работе в дошкольных учреждениях / Л.И. Разборова. – М. : Просвещение, 1979. – 67 с.

17. Слостенин В.А. Введение в педагогическую аксиологию / В.А. Слостенин, Е.И. Чижикова – М. : Академия, 2003. – 192 с.

18. Словник психолого-педагогічних термінів і понять / упоряд.: Ю.В. Бутан, В.І. Урупский. – Тернопіль. : Астон, 2001. – 176 с.

19. Троцько Г.В. Теоретичні і методичні основи підготовки студентів до виховної діяльності у вищих педагогічних навчальних закладах : автореф. дис. ... докт. пед. наук. : 13.00.04 «Теорія и методика професійної освіти»; 13.00.01 «Загальна педагогіка і історія педагогіки» / Троцько Ганна Володимирівна ; АПН України, Ін.-т педагогіки і психології проф. освіти. – К., 1997. – 54 с.

Цюх І.А.

студент,

Науковий керівник: Біліченко П.Г.

кандидат педагогічних наук, доцент,

Глухівський національний педагогічний університет

імені Олександра Довженка

ГЕРАСИМ СМОТРИЦЬКИЙ ПРО ВИХОВНЕ ЗНАЧЕННЯ ЛІТЕРАТУРНОЇ ТВОРЧОСТІ

Успішна реалізація ідей національної освіти і виховання значною мірою залежить від дослідження культурно-педагогічної спадщини України. До постатей, яким слід віддати належне в історичному минулому нашої держави, приєднати до плеяди визначних діячів вітчизняної педагогіки, належить Герасим Данилович Смотрицький.

Протягом віків місто Острог було культурним центром українських земель саме тут три століття знаходилась резиденція славетного князівського роду Острозьких, що дав Україні видатних полководців, меценатів, покровителів православної церкви.

В Острозі діяла перша вища школа у східних слов'ян – слов'яно-греко-латинська академія. Серед визначних імен, що навчанням та викладанням в академії, науковою та літературною співпрацею пов'язані з Острогом є Герасим Смотрицький. Талановитий письменник, вчений-